

Land-for-land-rapportering

I oktober fremmet EU-kommisjonen forslag til nye EU-regler om at store foretak i olje-, gruve- og tømmerindustrien skal få plikt til å publisere årlige rapporter om betalinger til offentlige myndigheter i det enkelte land der de opererer.

Artikkelen er forfattet av:

Cand. jur.
Espen Knudsen
Fagsjef rammebetingelser Den norske Revisorforening

I denne spalten vil jeg kommentere aktuelle temaer relatert til rapportering av bedriftenes samfunnsansvar. Samfunnsansvarsrapporter har mange navn, blant annet bærekraftsrapport, miljørapport og CSR-rapport, og de kan dekke ulike formål. Vi snakker om integrert rapportering når informasjon om miljøpåvirkning, sosiale forhold og foretaksstyring gis sammen med finansiell informasjon. Behov og forventninger fra markedsaktører, interessegrupper og myndigheter utvikler seg raskt på dette området og revisorbransjen vil kunne gi verdifulle bidrag i denne utviklingen.

Regjeringen varslet i sin Handlingsplan mot økonomisk kriminalitet fra mars 2011 at den ville vurdere lovkrav om land-for-land-rapportering. Regjeringen sa her at den ville vurdere dette enten som ledd i prosessen med nye EU-regler på området eller på selvstendig grunnlag.

I USA ble slik lovgivning vedtatt i juli 2010 gjennom den såkalte Dodd-Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act.

Pliktig land-for-land-rapportering har lenge vært et krav fra organisasjoner innen nødhjelp og menneskerettigheter.

Bekjempe korrupsjon og ansvarliggjøre myndighetene

Virksomhet knyttet til uttak av naturressurser er utsatt for korrupsjon i stor skala. Korrupsjon og skatteunndragelser kan utgjøre betydelige beløp og tap for de landene der ressursene tas ut. Økt åpenhet om betalinger skal bidra til at myndighetene i land med rike naturressurser, men ofte dårlig utbygd velferd, kan stilles til ansvar for sin pengebruk og styringen av landet.

Informasjonen i land-for-land-rapporter kan, når den kobles med informasjon fra andre kilder, brukes som ledd i å avdekke om verdien av naturressursene faktisk kommer befolkningen til gode i de landene der ressursene tas ut. Flere forhold vil avgjøre i hvilken grad dette kan oppnås gjennom et lovkrav. Lovkravet selv vil ha stor betydning. De opplysningene som kreves i rapporten må være egnet og tilstrekkelige for

formålet. Dette hensynet kan lett komme i konflikt med hensynet til å begrense de kostnadene rapporteringsplikten vil påføre foretakene. Land-for-land-rapportering fra et foretak blir mye mindre nyttig om ikke også alle andre foretak som driver tilsvarende virksomhet i landet også rapporterer. Tilgang og kvalitet på informasjon om skattebetalinger mv. fra myndighetene i landet og fra andre kilder, har også stor betydning. Muligheten til å sammenstille så fullstendig informasjon som mulig fra flere kilder er avgjørende for å skaffe seg en oversikt over hvor verdiene fra utnyttelsen av naturressursene tar veien.

EU

EU-kommisjonen foreslår pliktig land-for-land-rapportering for børsnoterte og store uoterte foretak i utvinningsindustrien og som driver tømmerhugst i urskog.

Foretakene skal rapportere alle vesentlige utbetalinger til myndigheter fordelt på det enkelte land og prosjekt. Det foreslås ikke plikt til å rapportere resultat tall, kontantstrøm, balanseførte reserver eller type og mengde naturressurser som er tatt ut fordelt på det enkelte land og prosjekt. Det foreslås ikke plikt til revisjon av land-til-land-rapportene.

Rapporten skal spesifisere følgende typer betalinger:

1. betaling for produksjonsrettigheter
2. inntektsskatt
3. royalties
4. utbytte
5. signatur-, funn- og produksjonsbonus

6. lisensavgifter, leieavgifter, oppstartsavgifter og andre godtgjørelser for tilatelser eller konsesjoner
7. andre direkte fordeler til myndighetene i det aktuelle landet.

Fordeling på prosjekt har vært ansett som viktig for at informasjonen kan brukes som ledd i å avdekke om verdien av naturressursene faktisk kommer befolkningen til gode i de landene der ressursene tas ut.

TIL GODE: Informasjonen i land-for-land-rapporter kan avdekke om verdien av naturressurser kommer befolkningen til gode i landene der ressursene tas ut.

Et prosjekt utgjør i denne sammenheng en selvstendig rapporteringsenhet innenfor foretaket eller konsernet.

Det er foreslått et unntak fra rapporteringsplikten for opplysninger som det vil være straffbart å gi i det aktuelle landet. I tilfelle må det opplyses at opplysningene for det aktuelle landet er unntatt av den grunn.

Land-for-land-rapporten avlegges på konsernnivå. Dersom morselskapet ikke er underlagt lovgivningen i et EU/EØS-land eller foretakets betalinger ikke er tatt med i en konsolidert rapport, må foretaket avgi en rapport på selskapsnivå.

Store unoterte foretak er selskaper som to år på rad overstiger to av disse tre grenseverdiene: Balansesum 20 mill euro, årlige salgsinntekter 40 mill euro, gjennomsnittlig antall ansatte 250.

Det skal avlegges en årlig rapport, men det er ikke krav om at opplysningene tas inn i årsberetningen eller i årsregnskapet. Rapporten skal være offentlig tilgjengelig i et offentlig register (Regnskapsregisteret). Det er et spørsmål om det kan være mulig å presentere opplysningene på en oversiktlig måte på foretakets nettsider, ikke nødvendigvis som en samlet rapport, men på en måte som lar brukeren hente og sortere opplysninger forelt på land, prosjekt og type betaling.

USA

Forslaget fra EU-kommisjonen er langt på vei i samsvar med de lovreglene som ble innført i USA i fjor gjennom Dodd-Frank Act. Også i denne lovgivningen er rapporteringen begrenset til betalinger til myndigheter, det skal rapporteres per land og prosjekt og det er ikke krav om revisjon.

De største forskjellene er at Dodd-Frank ikke gjør unntak for opplysninger det er straffbart å gi i det aktuelle landet og at EU-forslaget inkluderer store unoterte foretak og foretak i tømmerindustrien. I USA skal lovreglene fylles ut med omfattende gjennomføringsforskrifter som presiserer opplysningsplikten.

Norge

Regjeringen har uttrykt klar støtte til pliktig land-for-land-rapportering. I den nevnte Handlingsplanen mot økonomisk kriminalitet har dette kommet litt forsiktig til uttrykk som at regjeringen vil vurdere lovkrav. Uttalelser fra Utenriksdepartementet i deres «Dialogprosjektet kapital for utvikling» og fra statssekretær Roger Schjærva i Finansdepartementet, har imidlertid vært mye klarere.

Det har kommet antydninger fra regjeringshold, både i Handlingsplanen mot økonomisk kriminalitet og i andre sammenhenger, om at det kan være aktuelt å innføre pliktig land-for-land-rapportering i Norge før EU-reglene er vedtatt. Det er imidlertid lite som tyder på at det vil skje. Man kan ut fra det tenke seg at land-for-land-rapportering i tråd med EU-kommisjonens forslag kan bli gjeldende i Norge fra regnskapsåret 2014.

IASB

IASB har i forbindelse med sitt forslag til agenda for de kommende år stilt spørsmål om IASB skal starte arbeid med land-for-land-rapportering. Høringsfristen for agenda-høringen var 30. november 2011.

En enkel, effektiv
og forutsigbar
IKT-hverdag

Komplette løsninger til regnskapsbransjen

Vi ønsker at et regnskapsbyrå skal ha en enkel, effektiv og forutsigbar IKT-hverdag. Det betyr få, men kunnskapsrike leverandører.

Hos DI Systemer handler du direkte med leverandøren av produksjons-, drifts- og kvalitets-sikringsystemet – uten mellomledd. Vil du ha tilleggs løsninger som for eksempel skanning og avstemming, tar vi ansvar for leveransen. Ønsker du ekstern IKT-drift (ASP-løsning), kan du overlate det til samme leverandør. Erfaringer og nye ideer utveksles i eget brukerforum.

DI Systemer ønsker også å tilfredsstille krav og ønsker om løsninger fra byråets kunder. Vi kan hjelpe deg med elektronisk transaksjonsutveksling med for eksempel bransjespesifikke løsninger, onlineløsninger eller tilgang til egne data via en internettportal.

Dette er hva vi mener med komplette løsninger til regnskapsbransjen.

E-post: di@disystemer.no
Telefon: 73 82 76 00 [Trondheim]
22 78 27 20 [Oslo]

www.disystemer.no